HYVINVOINTIALA

Kela-korvausten laajennukset ja parannukset HE 195/2024 vp

Lausunto StV:n kuulemiseen 18.2.2025 | Hanna-Maija Kause, edunvalvontajohtaja

Halin huomiot esitykseen

1. Hyvinvointiala Hali ry näkee hyvänä Kela-korvausten kehittämisen sekä sen, että aiempi lausuntopalaute otettiin ministeriössä huomioon esityksen jatkovalmistelussa.
2. Hali pitää **suun terveydenhuollon** yksityisten käyntien ja toimenpiteiden tukemista vaikuttavana tilanteessa, jossa julkisen terveydenhuollon kapasiteettia ei ole edes mitoitettu siten, että se pystyisi huolehtimaan koko väestön suun terveydestä. Suun terveydenhuollon puolella myös vakuutusten määrä on vähäinen, joten Kela-korvaukset ohjautuvat suoraan asiakkaille. Suun terveydenhuollon osalta korvausmallia tulisikin jatkossa kehittää yhä vahvemmin yksityisen ja julkisen sektorin tarkoituksenmukaisen työnjaon näkökulmasta ja Kela-korvaukset ovat tässä hyvä työkalu.
3. **Fysioterapian ja suuhygienistin** suoravastaanotot ovat kannatettavia. Suuhygienistien suoravastaanottojen osalta on kuitenkin tärkeä seurata mallin toimivuutta ja huolehtia suuhygienistien riittävästä tuesta ja koulutuksesta sekä prosessien toimivuudesta.
4. Hyvinvointiala Hali pitää esitettyä neljän kerran vuosittaista **käyntirajoitusta fysioterapeutille** tarpeettoman tiukkana, vaikka ymmärtääkin taloudelliset reunaehdot. Vaihtoehtona esitämme neljän käynnin rajaa suoravastaanottona, mutta lisäkäyntien korvattavuutta (mahdollisesti käyntirajoituksella, esim. 5 krt./vuosi) lääkärin lähetteellä. Fysioterapian korvattavuus edistää palvelujen painopisteen siirtymistä ennalta-ehkäisevään ja kuntouttavaan suuntaan ja voi osaltaan estää potilaiden ohjautumista turhaan lääkärille.

Terveydenhuollon tuotos tuottajasektoreittain 2023 (kuvio)

Perusterveydenhuollon tasoisissa palveluissa yksityinen toiminta on kasvanut julkista toimintaa suuremmaksi. Vuonna 2022 noin 37 % koko väestöstä ja 65 % 20-64-vuotiaista oli valtaosin yksityisesti tuotetun työterveyshuollon piirissä. Sen lisäksi noin 26 % väestöstä sai Kelan sairaanhoitokorvauksia yksityislääkärinkäynneistä vuonna 2023.

Hammashoidosta korvauksia sai 17 % ja tutkimuspalveluista 10 % väestöstä. Tilastojen katveessa ovat kokonaan Kela-korvausten ulkopuolelle jäävät yksityislääkärikäynnit.

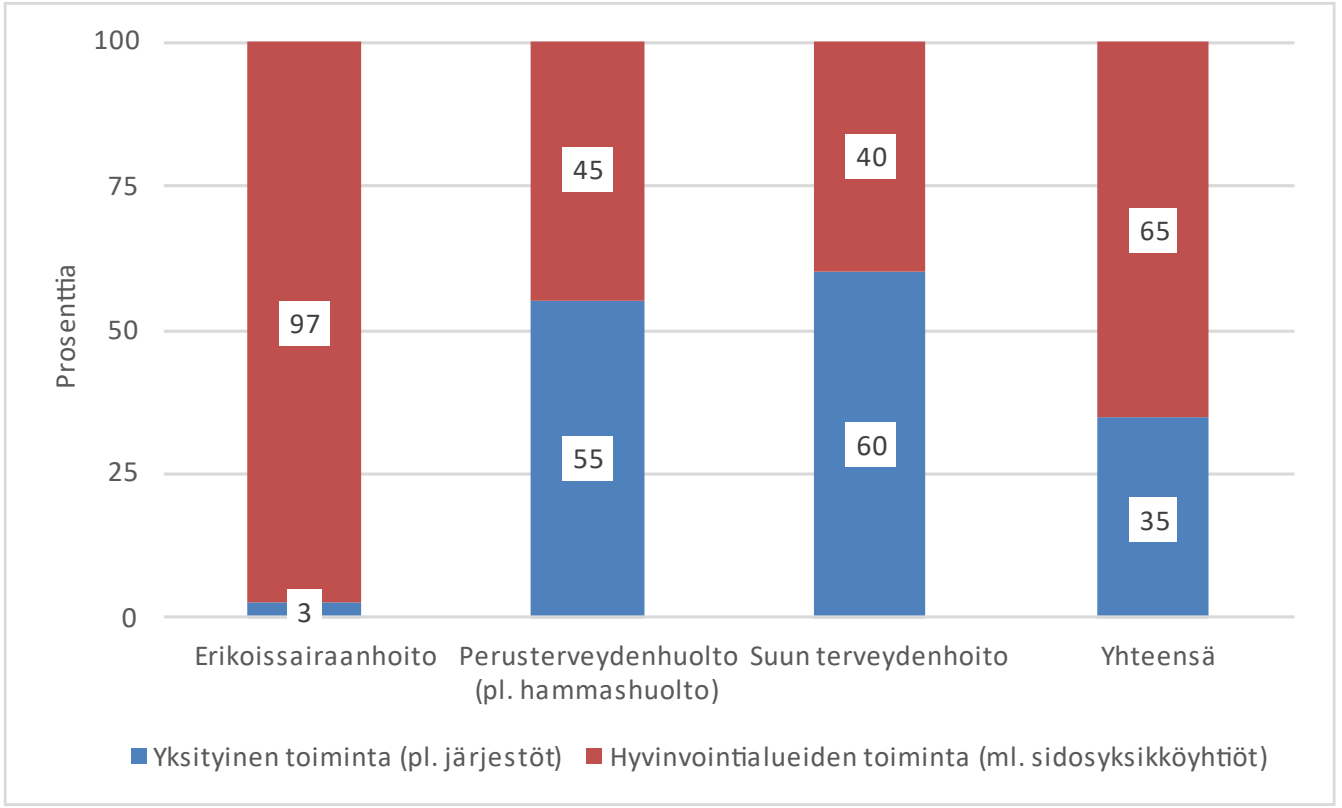

Lähde: Hyvinvointialueiden tilinpäätöstiedot, Valtiokonttori; Yritystilastot, Tilastokeskus; Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith

Terveydenhuollon tuotos tuottajasektoreittain 2023 (taulukko)

Terveydenhuollon tuotos päätoimialoittain ja tuottajatyypeittäin 2023.				
	Milj. euroa	Milj. euroa	Milj. euroa	Milj. euroa
	Erikoissairaanhoito	Perusterveydenhuolto (pl. hammashuolto)	Suun terveydenhoito	Yhteensä
Yksityinen toiminta (pl. järjestöt)	149	4122	871	5143
Hyvinvointialueiden toiminta (ml. sidosyksikköyhtiöt)	5734	3332	582	9649
Yhteensä	5883	7455	1454	14792
	%	%	%	%
	Erikoissairaanhoito	Perusterveydenhuolto (pl. hammashuolto)	Suun terveydenhoito	Yhteensä
Yksityinen toiminta (pl. järjestöt)	3	55	60	35
Hyvinvointialueiden toiminta (ml. sidosyksikköyhtiöt)	97	45	40	65
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0
Lähde: Hyvinvointialueiden tilinpäätöstiedot, Valtiokonttori; Yritystilastot, Tilastokeskus; Suunnittelu- ja tutkimuspalvelut Pekka Lith.				
Huom! Sidosyksikköyhtiöt nostavat hieman julkisen toiminnan osuutta ja alentavat yritystoiminnan merkitystä.				

Esh-jonoissa noin 150 000 ihmistä

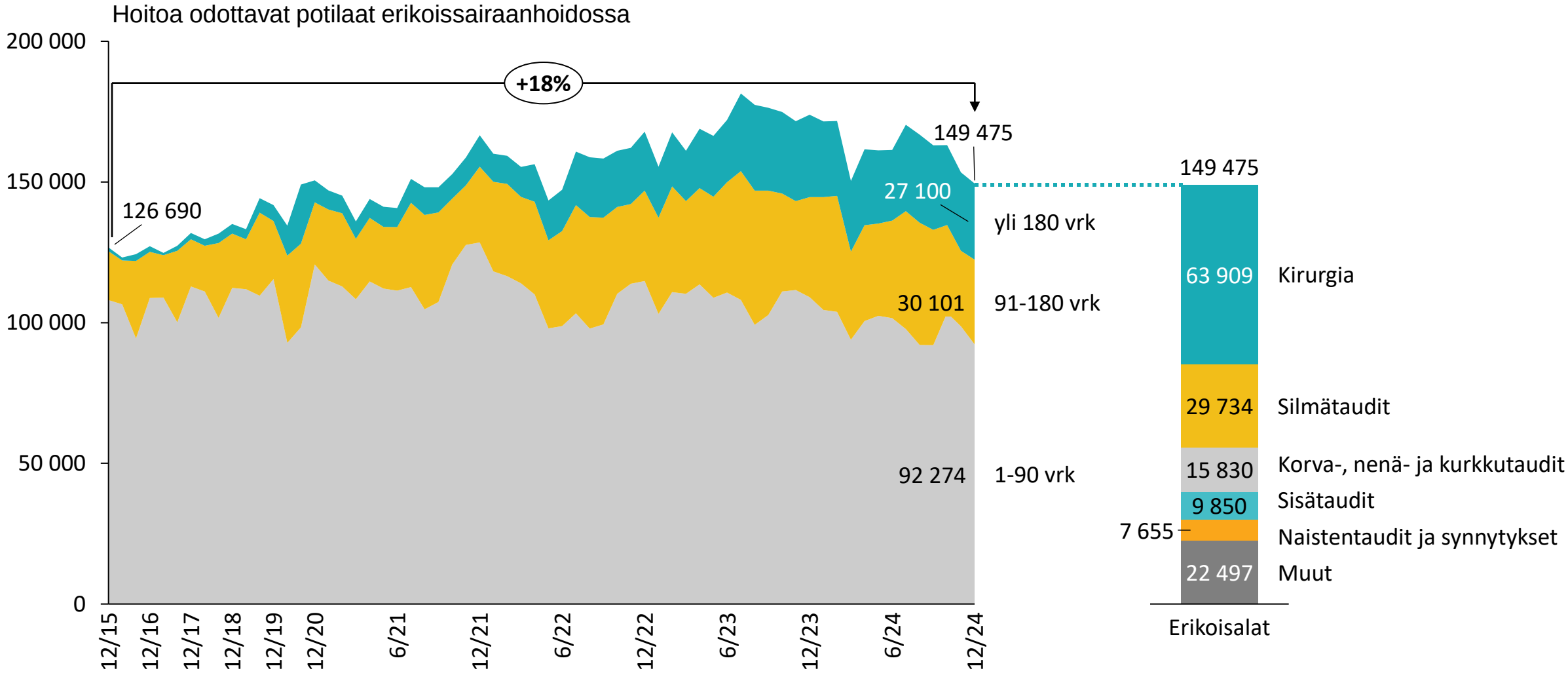

Lähde: THL

Hoitotakuu ylittyi yli 27 000 potilaan osalta

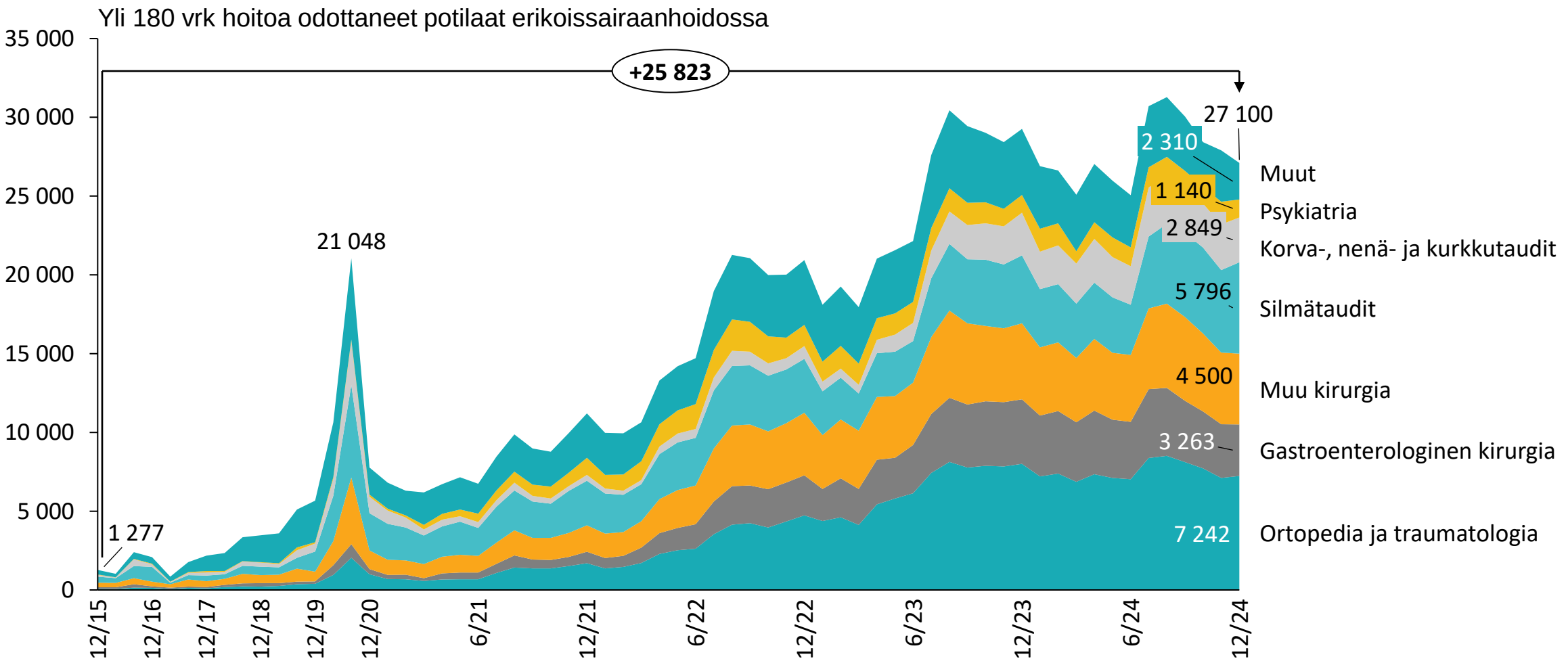

Lähde: THL

Jatkokehitys

- Yksityiset palveluntuottajat täydentävät julkista sektoria laajasti monella terveydenhuollon toimialalla. Muun muassa hoitoonpääsyn pullonkaulat niin julkisessa perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidon palveluissa ovat laajentaneet kysyntää. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että myös mm. työntekijäresurssia on yksityisillä merkittävä määrä. Näköpiirissä ei ole, että tätä resurssia saataisiin siirrettyä ns. pakolla julkiselle – eikä siihen ole tarvettakaan.
- Sen sijaan tulisi kehittää rahoitusvälineitä ja mekanismeja, joilla yksityisten palveluntuottajien resurssia voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin julkisissa palveluissa. Julkista palvelua voidaan tuottaa paitsi hyvinvointialueiden voimin, myös hankkimalla niitä eri tavoin järjestöiltä ja yrityksiltä.
- Sairausvakuutuksen yksityisen hoidon korvauksista (ns. Kela-korvaukset) on mahdollista kehittää toimivia välineitä, joilla tämä resurssi saadaan julkiselle taloudelle edullisesti ja hallinnollisesti kohtuullisen kevyesti käyttöön.
- 65 vuotta täyttäneiden Kela-korvausmalli eli valinnanvapauspilotti on esimerkki siitä, millä tavalla Kela-korvaus voi joustavasti ja nopeasti toimia välineenä hallittuun yksityisen palvelutuotannon resurssin käyttöönottoon.
- Samansuuntaisesti tulisi alkaa kehittää myös välinettä suun terveydenhuollon yksityisten resurssien hyödyntämiseen suomalaisten suun terveyden ja tätä kautta kokonaisterveyden parantamiseksi erityisesti aikuisväestön osalta. Suun terveydenhuollossa on sama tilanne kuin 65 vuotta täyttäneiden kohdalla sikäli, että sen osalta ei ole vakuutuksia tai työterveyshuoltoa, so. juurikaan päällekkäisiä rahoitusvälineitä käytössä.

HYVINVOINTIALA HALI RY

Eteläranta 10,
00130 Helsinki
www.hyvinvointiala.fi

Hyvinvointiala
@Hyvinvointiala